

ЗМІСТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

1. **Бадер С. О.** Проблема формування ціннісно-сміслових орієнтацій особистості у соціологічних вимірах..... 5
2. **Гордій Н. М., Корякіна І. В.** Живопис як засіб розвитку мовленнєвої компетентності дітей шостого року життя..... 15
3. **Труш І. А.** Зміст і коротка характеристика поняття «дитяча творчість» у науково-педагогічній літературі..... 27

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ МОВНО- ЛІТЕРАТУРНОЇ ПІДГОТОВКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

4. **Зажарська Г. П.** Шляхи формування мовленнєвої компетентності молодших школярів на уроках української мови та літературного читання..... 36
5. **Кизилова В. В.** Робота з творами на історичну тему в контексті реалізації ключових компетентностей Нової української школи..... 44
6. **Лапшина І. М.** Особливості організації мовно-літературної освіти на адаптаційно-ігровому етапі навчання учнів других класів..... 55
7. **Родюк Н. Ю., Голюк О. А.** Шляхи ефективного формування діалогічного мовлення учнів на уроках навчання грамоти..... 64
8. **Рудь С. М.** Обогащение лексического и грамматического строя речи младших школьников именами прилагательными.. 75

ПРИНЦИПИ РЕФОРМУВАННЯ ДИСЦИПЛІН МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ГАЛУЗІ

9. **Александрова В. Ф.** Використання технологій комплексного аналізу тексту на уроках української мови та у позакласній роботі з учнями 8–9 класів..... 84
10. **Андрієць О. М.** Текстцентризм у розвитку дискурсної компетентності сучасного старшокласника..... 97
11. **Бондаренко Н. В.** Робота над виразністю й образністю українського мовлення старшокласників..... 107
12. **Варданян М. В.** «Про що не мовчать дитячі голоси?»: проблематика «небезпечного» в українській еміграційній літературі для дітей та юнацтва..... 117
13. **Галаєвська Л. В.** Роль інтерактивного навчання в розвитку комунікативної компетентності учнів 126

УДК 378.147:392.5]:371.32

DOI: 10.12958/2227-2844-2019-3(326)-174-183

Скиба Ольга Володимирівна,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української літератури
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,
м. Старобільськ, Україна.

lelya283@ukr.net

https://orcid.org/0000-0003-1463-3821

ВЕСІЛЬНІ ТРАДИЦІЇ ТА ОБРЯДОДІЇ В КОНТЕКСТІ КОМПАРАТИВНОГО ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУР У СУЧАСНІЙ ШКОЛІ

У новому столітті формування національної ідентичності та солідаризації всіх українців є пріоритетними на всіх рівнях навчального процесу. Співпраця вчителя-філолога з вчителем історії та з іншими працівниками середніх навчальних закладів дозволяє використання весільного фольклору в сфері збереження української культури та мистецтва, презентації національного інтересу під час інтегрованого викладання шкільних дисциплін та в позакласній роботі зі старшокласниками. Тому зазначена проблема набула актуальності й потреби поглибленого вивчення.

Можливість використання весільного фольклору та обрядів, що їх супроводжують, на факультативних заняттях та в позакласній роботі з дітьми шкільного віку обумовлена специфікою змісту і форм творів словесної творчості українського народу. Весілля як цілісна народна драма складається з низки обрядових дій, хороводів, танців, ігор тощо. Воно супроводжується пісенно-поетичними творами й іншими фольклорними жанрами.

Дослідники українського менталітету неодноразово зверталися до цих жанрів українського фольклору. Наприклад, Микола Дмитренко вважає весільні пісні могутнім кодом національної ментальності (Дмитренко, 2000, с. 6).

Приділяють увагу вивченню весільних традицій Євдокія Антонова («На весілля з рушниками [Текст]: традиції і сучасність», Донецьк, 2011) (Антонова, 2011), Валентина Борисенко («Традиції і життєдіяльність етносу: на матеріалах святково-обрядової культури українців», К., 2000), її ж: «Весільні звичаї та обряди на Україні: Історико-етнографічне дослідження», К., 1988) (Борисенко, 2000), Олена Боряк («Баба-повитуха в культурно-історичній традиції українців: між профанним і сакральним», К., 2009) (Боряк, 2009), Олександр Босий («Міф, символ, орнамент [Текст]: історія, символіка та композиція укр. орнаментики», Вінниця, 2011) (Босий, 2009), Світлана

Козяр («Українська родинна обрядовість. Віхи людської долі: весілля, похорон», Хмельницький, 2000) (Козяр, 2000), Ірина Магрицька («Весільний обряд на Східній Слобожанщині», 2002) (Магрицька, Казаков, 2002) та ін.

Сьогодні особливого резонансу набуло дослідження тостів та весільних привітань Слобожанщини. Так, газета Луганського національного університету імені Тараса Шевченка «Новий погляд» зауважує: «Здавалося б, «легкий жанр», що став предметом аналізу, насправді дав старт серйозному науковому дослідженню з фольклористики, яке фінансувалося із спецфонду вишу» (На конференції, 2011, с. 3). Регіональні особливості побутування різних жанрів весільного фольклору східної Слобожанщини висвітлено у статті «Жанр тосту, привітання, побажання в системі весільного фольклорного комплексу Луганщини (на прикладі смт Врубівка Луганської області)», що обговорювалася літературознавцями зі столиці та всіх регіонів України під час роботи ІХ Всеукраїнської наукової конференції «Слобожанщина: літературний вимір» (Скиба, 2011, с. 24), у навчальному посібнику-хрестоматії «Весільна обрядова пісенність Луганщини» (Луганськ, 2010)» (Весільна, 2011), у хрестоматії «Обрії сучасного фольклору Луганщини» (Луганськ, 2011) (Обрії, 2011).

На компаративне вивчення шкільного курсу української літератури зосереджена увага Анатолія Градовського (Градовський, 2004).

Метою цієї статті є дослідження весільного фольклору як навчального матеріалу в процесі компаративного вивчення української та зарубіжної літератур, особливостей вивчення весільних текстів у позакласній роботі з учнями.

Вважаємо перспективною думку освітян та науковців, що весільний фольклор як навчальний матеріал духовно збагачує особистість.

Опрацювання творів українських та зарубіжних письменників з описом весільних традицій чи обрядодій допоможе підтримати духовну етнокультуру, родинні цінності, краще змоделювати проведення сімейно-побутового свята, збагатити варіативність шляхів пізнання мистецтва слова, спрямовувати присутніх до інтелектуального та емоційного збагачення.

Компаративне вивчення творів українських та зарубіжних письменників з елементами весільних текстів в них акцентує увагу на: роль дружки, бояр і старости та інших гостей на весіллі; значенні виголошених тостів, весільного одягу, страв, посуду, розваг; проведенні обрядів, які детально відтворюють українську традицію напередодні весілля (обряд сватання та ін.).

Інтерпретація весільного тексту з мистецьких творів дає установку на цілісне сприйняття специфіки весільного дійства, поглиблює розуміння традицій українського весілля, його основних етапів,

спонукає до роздумів про обов'язки подружнього життя та призводить до шанування традицій, дотримання звичаїв, що були засновані на морально-етичних засадах.

Наведемо низку етапів роботи вчителя-словесника, за яких вивчення весільного фольклору буде ефективним:

1. Письмовий стислий переказ тексту з елементами опису весілля в художньому стилі.

2. Інсценізація весільних обрядів за творами зарубіжних та українських письменників з метою порівняння традицій європейського та українського весілля (І. Котляревський «Наталка-Полтавка»; Г. Квітка-Основ'яненко «Маруся»; Т. Шевченко «Назар Стодоля»; Марко Вовчок «Інститутка»; І. Нечуй-Левицький «Микола Джеря», «Кайдашева сім'я»; Б. Грінченко «Під тихими вербами»; І. Франко «Украдене щастя»; О. Кобилянська «Земля», «У неділю рано зілля копала»; І. Кочерга «Свіччине весілля»; Г. Тютюнник «Оддавали Катрю»; Т. Осьмачка «Старший боярин»; У. Самчук «Марія»; Л. Толстой «Війна і мир»; М. Гоголь «Вечори на хуторі поблизу Диканьки»; Г. Флобер «Пані Боварі»; Стендаль «Червоне і чорне»; Е. Золя «Ругон-Маккари» та ін.).

3. Створення проблемно-дослідницької теки з питань побутування основних етапів весільної драми, народних повір'їв у структурі весільного обряду рідного краю, організації весільного застілля та ін.

4. Порівняльна характеристика весільних оберегів, їх символіки.

5. Висвітлення теми «Весільні обереги східної Слобожанщини» в періодиці.

7. Презентація шкільних робіт зі створення моделей сценарію сучасного весільного свята.

8. Повідомлення на теми: «Весільні аксесуари як обереги», «Тексти-замовляння на щастя, багатство та благополуччя», «Ритуальне застосування свічки у весільних обрядах», «Образ калини як один із найпопулярніших образів української весільної і ліричної пісень».

9. Тестування з теми: «Весільна обрядовість у творчості українських та зарубіжних письменників».

Учні мають дати правильну відповідь на такі тести:

1. У творчості якого зарубіжного письменника були перші згадки про весільні пісні?

- а) Гомера;
- б) Бальзак;
- в) Достоевський.

2. Хто з українських письменників використовував у своїй творчості елементи народної обрядовості?

- а) Г. Квітка-Основ'яненко, І. Котляревський, Т. Шевченко;
- б) Б. Грінченко, В. Гребінка;
- в) У. Самчук, І. Світличний.

3. У якому творі Гомера описано обряд весілля?
а) «Одіссея»;
б) «Іліада»;
в) «Маруся».
4. Яка з п'єс І. Котляревського насичена весільною родинною обрядовістю?
а) «Наталка Полтавка»;
б) «Енеїда»;
в) «Москаль-чарівник».
5. У якій повісті Квітка-Основ'яненко використав весільні пісні?
а) «Конотопська відьма»;
б) «Маруся»;
в) «Сватання на Гончарівці».
6. Назвіть одного із зарубіжних письменників, який у своїй творчості описував обряд сватання?
а) Достоевський;
б) Гоголь;
в) Шекспір.
7. Який обряд весілля у своїй п'єсі «Назар Стодоля» використовує Тарас Шевченко?
а) заручини;
б) оглядини;
в) сватання.
8. Який обряд весілля у своєму творі «Вечора на хуторі біля Диканьки» використовує Гоголь?
а) оглядини;
б) сватання;
в) запити.
9. Яка з п'єс Івана Котляревського насичена весільною родинною обрядовістю?
а) «Наталка Полтавка»;
б) «Енеїда»;
в) «Москаль-чарівник».
10. З твору якого зарубіжного письменника взяті такі слова обряду сватання: «Бий батьку стільки зможеш, тільки віддай за мене Оксану!».
а) Гомер;
б) Данте;
в) Гоголь.

11. У якому творі зображений обряд сватання?

- а) «Повія» П. Мирного;
- б) «Сватання на Гончарівці» Квітки-Основ'яненка;
- в) «Місто» В. Підмогильного.

12. У якому творі зображений обряд сватання?

- а) «Селянське весілля» П. Брейгеля;
- б) «Ромео і Джульєтта» В. Шекспіра;
- в) «Майстер і Маргарита» М. Булгакова.

13. Про що йде мова у наступному рядку із «Кривавого весілля» Лорка?

- а) післяшлюбне життя;
- б) самотність;
- в) мрію головної героїні.

На нашу думку, урізноманітнення форм і методів роботи та їх ефективне використання вчителем-словесником під час вивчення весільної тематики в творах українських та зарубіжних письменників на факультативних заняттях та в позакласній роботі зі школярами дає змогу підвищити творчо-пошукову діяльність учнів, формувати їхні життєві компетенції.

Сьогодні освітяни й науковці одностайні у думці щодо своєчасності та доцільності пропозиції систематично й послідовно використовувати весільний фольклор в процесі компаративного вивчення творів української та зарубіжної літератур.

Поєднувати вивчення української та зарубіжної літератур можна і з метою всебічного розгляду питань походження української весільної обрядовості та українського весілля як етнокультурного феномену регіону, з'ясування ролі інтонаційно-стильового модусу мислення у весільній пісенності, простеження тенденції розвитку нового весільного свята, міжетнічних взаємовпливів тощо. У позакласній роботі зі старшокласниками доречним буде проведення досліджень на теми: «Шлюбна проблематика в казках («Людожер і трое дівчат», «Дерев'яна дівчина», «Дівчина в золотій скрині») або «Весілля у традиційній єврейській та українській обрядовості (весільний фольклор)».

Практика компаративного вивчення елементів весільної обрядовості на уроках української та зарубіжної літератур не тільки підвищує ефективність навчання, але й дозволяє повніше впроваджувати порівняльне вивчення літератури в загальноосвітній школі. Набуті шкільні знання про весільний фольклор, весільні традиції та символи сприяють підготовці старшокласників до створення власної сім'ї, подружніх взаємин, довгого й щасливого сімейного життя.

Без сумніву, добір весільного тексту з творів, як українських, так і зарубіжних письменників, має позитивний вплив на формування в

молоді міжкультурної компетенції та розширює знання про особливості побутування весільних обрядів та ювілеїв у різних куточках світу.

Зазначена тема не може бути повноцінно вирішена у межах однієї статті і, поза сумнівом, вимагає подальшого ґрунтовного дослідження. Перспективами дослідження проблеми використання весільного фольклору в позакласній роботі як процес виховання й підготовки старшокласників до життя – головний орієнтир і основа методичної роботи сучасного навчального закладу.

Вважаємо на часі подати і студентській молоді систематизований, дохідливий, прозорий виклад фольклорного весільного матеріалу, залучити їх до творчого пошуку шляхів вдосконалення вивчення весільних обрядодій на уроці української та зарубіжної літератур, факультативних заняттях, в позакласній роботі зі школярами.

Список використаної літератури

- 1. Дмитренко М.** Весільні пісні // Українська мова та література. 2000. травень (№17). С. 6, 7; його ж: Дмитренко М. Українська фольклористика: історія, теорія, практика К.: Ред. часопису «Народознавство», 2001. – 576 с.
- 2. Антонова Є.** На весілля з рушниками [Текст] : традиції і сучасність. Донецьк: Донбас, 2011. 120, [24] с.
- 3. Борисенко В. К.** Традиції і життєдіяльність етносу: на матеріалах святково-обрядової культури українців [Текст] : навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. К.: Унісерв, 2000. 190 с.; її ж: Весільні звичаї та обряди на Україні: Історико-етнографічне дослідження / АН УРСР. Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського; відп. ред. М. М. Пазяк. К. : Наук, думка, 1988. 192 с.: іл.
- 4. Боряк О. О.** Бабаповитуха в культурно-історичній традиції українців: між профаним і сакральним [Текст] / НАН України, Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. К. : [б. в.], 2009. 397 с.; її ж: Україна: етнокультурна мозаїка [Текст] / О. О. Боряк ; голов. ред. С. Головка. К. : Либідь, 2006. 328 с.
- 5. Босий О. Г.** Міф, символ, орнамент [Текст] : історія, символіка та композиція укр. орнаментики : [метод. посіб.] / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка, Нац. музей архіт. та побуту України. Вінниця : Данилюк В. Г., 2011. 119 с.
- 6. Козяр С.** Українська родинна обрядовість. Віхи людської долі: весілля, похорон [Текст] / Поділ. від-ня Ін-ту мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, Обл. учбово-метод. центр культури Поділля. Хмельницький : [б.в.], 2000. 72 с.
- 7. Магрицька І. В., Казаков Ю. М.** Весільний обряд на Східній Слобожанщині // Освіта Донбасу. 2002. №1-2. С.27 – 31.
- 8. На конференції** звучали тости та весільні вітання // Новий погляд. №2/1376. 23 лютого 2011. С. 3.
- 9. Скиба О. В.** Жанр тосту, привітання, побажання в системі весільного фольклорного комплексу Луганщини (на прикладі смт. Врубівка Луганської обл.) // Вісник ЛНУ імені Тараса

Шевченка (філологічні науки). №1(січень). 2011. С. 243–248.

10. Весільна обрядова пісенність Луганщини / Упоряд. О.В. Скиба, Н.М. Філоненко, Н.Ю. Калина. Луганськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2010. 112 с.

11. Обрії сучасного фольклору Луганщини: Хрестоматія / уклад. О. В. Скиба, С. А. Негодяєва, Н. М. Філоненко Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2011. 50 с.

12. Градовський А. В. Теоретико-методичні засади компаративного вивчення шкільного курсу української літератури: дис... д-ра пед. наук: 13.00.02 / Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова. К., 2004; його ж: Компаративний аналіз у системі шкільного курсу літератури: методологія та методика: Монографія. Черкаси: Брама, 2003. 292 с.; його ж: «І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь». Методичні аспекти вивчення української літератури у взаємозв'язках із зарубіжною. К.: ПП РВФ «Софія», 1998.–256 с.; його ж: Аналіз науково-методичних засад порівняльної інтерпретації твору // Зарубіжна література в навчальних закладах. 2004. №1. С.18– 21.

References

1. Dmytrenko M. Vesilni pisni [Wedding songs] // *Ukrainska mova ta literatura*. 2000. traven (№17). S. 6, 7; yoho zh: Dmytrenko M. *Ukrainska folklorystyka: istoriia, teoriia, praktyka*. K.: Red. chasopysu «Narodoznavstvo», 2001. 576 s. [in Ukrainian].

2. Antonova Ye. Na vesillia z rushnykamy [For a wedding with towels] [Tekst] : tradytsii i suchasnist. Donetsk: Donbas, 2011. 120, [24] s. [in Ukrainian].

3. Borysenko V. K. Tradytsii i zhyttiediialnist etnosu: na materialakh sviatkovo-obriadovoi kultury ukraintsiv [Traditions and vitality of the ethnos: on the materials of the festive ritual culture of Ukrainians] [Tekst] : navch. posibnyk dlia stud. vyshchikh navch. zakl. / Kyivskyi natsionalnyi un-t im. Tarasa Shevchenka. K. : Uniserv, 2000. 190 s.; yii zh: Vesilni zvychai ta obriady na Ukraini: Istoryko-etnohrafichne doslidzhennia / AN URSR. In-t mystetstvoznavstva, folkloru ta etnohrafii im. M. T. Rylskoho; vidp. red. M. M. Paziak. K. : Nauk, dumka, 1988. 192 s.: il. [in Ukrainian].

4. Boriak O. O. Baba-povytukha v kulturno-istorychnii tradytsii ukraintsiv: mizh profannym i sakralnym [Midwife in the cultural and historical tradition of Ukrainians: between profane and sacred] [Tekst] / NAN Ukrainy, In-t mystetstvoznav., folklorystyky ta etnologii im. M. T. Rylskoho. K. : [b. v.], 2009. 397 s.; yii zh: Ukraina: etnokulturna mozaika [Tekst] / O. O. Boriak ; holov. red. S. Holovko. K. : Lybid, 2006. 328 s. [in Ukrainian].

5. Bosyi O. H. Mif, symbol, ornament [Myth, symbol, ornament] [Tekst] : istoriia, symbolika ta kompozytsiia ukr. ornamentyky : [metod. posib.] / Kirovohr. derzh. ped. un-t im. V. Vynnychenka, Nats. muzei arkhiv. ta pobutu Ukrainy. Vinnytsia : Danyliuk V. H., 2011. 119 s. [in Ukrainian].

6. Koziar S. *Ukrainska rodynna obriadovist. Vikhy liudskoi doli: vesillia, pokhoron* [Ukrainian family ritual. The flaws of human fate: wedding, funeral] [Tekst] / Podil. vid-nia In-tu mystetstvoznav., folklorystyky ta etnologii im. M. T. Rylskoho NAN

Ukrainy, Obl. uchbovo-metod. tsentr kultury Podillia. Khmelnytskyi : [b.v.], 2000. 72 s. [in Ukrainian].

7. **Mahrytska I. V.**, Kazakov Yu. M. Vesilnyi obriad na Skhidnii Slobozhanshchyni [Wedding ceremony in Eastern Slobozhanshchyna] // Osvita Donbasu. 2002. №1-2. S.27–31 [in Ukrainian].

8. **Na konferentsii** zvuchaly tosty ta vesilni vitannia [Toasts and wedding greetings were heard at the conference] // Novyi pohliad. №2/1376. 23 liutoho 2011. S. 3 [in Ukrainian].

9. **Skyba O. V.** Zhanr tostu, pryvitannia, pobazhannia v systemi vesilnoho folklornoho kompleksu Luhanshchyny (na prykladi smt. Vrubivka Luhanskoi obl.) [The genre of toast, greetings, wishes in the system of the wedding folk complex of Lugansk region (on the example of Vrubivka town of Luhansk region)] // Visnyk LNU imeni Tarasa Shevchenka (filolohichni nauky). №1(sichen). 2011. S. 243–248 [in Ukrainian].

10. **Vesilna** obriadova pisennist Luhanshchyny [Wedding ceremonial song of Lugansk region] / Uporiad. O. V. Skyba, N. M. Filonenko, N. Yu. Kalyna. Luhansk: DZ «LNU imeni Tarasa Shevchenka», 2010. 112 s. [in Ukrainian].

11. **Obrii** suchasnoho folkloru Luhanshchyny [Horizons of modern folklore of Lugansk region]: Khrestomatiia / uklad. O. V. Skyba, S. A. Nehodiaieva, N. M. Filonenko Luhansk: Vyd-vo DZ «LNU imeni Tarasa Shevchenka», 2011. 50 s. [in Ukrainian].

12. **Hradovskyi A. V.** Teoretyko-metodychni zasady komparatyvnoho vyvchennia shkilnoho kursu ukrainskoi literatury [Theoretical and methodical principles of comparative study of the school course of Ukrainian literature]: dys... d-ra ped. nauk: 13.00.02 / Natsionalnyi pedahohichnyi universytet im. M.P.Drahomanova. K., 2004; yoho zh: Komparatyvnyi analiz u systemi shkilnoho kursu literatury: metodolohiia ta metodyka: Monohrafiia. Cherkasy: Brama, 2003. 292 s.; yoho zh: «I chuzhomu nauchaites, y svoho ne tsuraites». Methodychni aspekty vyvchennia ukrainskoi literatury u vzaiemozv'iazkakh iz zarubizhnoi. K.: PP RVF «Sofia», 1998. 256 s.; yoho zh: Analiz naukovo-metodychnykh zasad porivnialnoi interpretatsii tvoriv // Zarubizhna literatura v navchalnykh zakladakh. 2004. №1. S.18– 21 [in Ukrainian].

Скиба О. В. Весільні традиції та обрядодії в контексті компаративного вивчення української та зарубіжної літератур у сучасній школі

Стаття присвячена визначенню навчально-виховного потенціалу весільного фольклору в процесі викладання шкільних дисциплін «Зарубіжна література» та «Українська література». Розкрито особливості компаративного вивчення весільних традицій та обрядодій на уроках української та зарубіжної літератур. Акцентується увага на дослідження весільного фольклору в позакласній роботі зі школярами. Підкреслено, що співпраця вчителя-філолога з вчителем історії та з іншими працівниками середніх навчальних закладів дозволяє використання весільного фольклору в сфері збереження української культури та мистецтва, презентації національного інтересу під час

інтегрованого викладання шкільних дисциплін та в позакласній роботі зі старшокласниками. Тому зазначена проблема набула актуальності й потреби поглибленого вивчення.

Наголошено, що добір весільного тексту з творів, як українських, так і зарубіжних письменників, має позитивний вплив на формування в молоді міжкультурної компетенції та розширює знання про особливості побутування весільних обрядів та ювілеїв у різних куточках світу.

Зроблено висновок про необхідність подати студентам-майбутнім філологам систематизований й дохідливий виклад фольклорного весільного матеріалу, залучити їх до творчого пошуку шляхів вдосконалення вивчення весільних обрядодій на уроці української та зарубіжної літератур, факультативних заняттях, у позакласній роботі зі школярами.

Ключові слова: міжкультурна компетенція, міждисциплінарність, весільні традиції, діалог культур, література, позакласна робота.

Скиба О. В. Свадебные традиции и обряды в контексте сравнительного изучения украинской и зарубежной литературы в современной школе

Статья посвящена определению учебно-воспитательного потенциала свадебного фольклора в процессе преподавания школьных дисциплин «Зарубежная литература» и «Украинская литература». Раскрыты особенности сравнительного изучения свадебных традиций и обрядов на уроках украинской и зарубежной литератур. Акцентируется внимание на исследование свадебного фольклора во внеклассной работе со школьниками.

Подчеркнуто, что сотрудничество учителя-филолога с другими работниками средних учебных заведений позволяет использование свадебного фольклора в сфере сохранения украинской культуры и искусства, презентации национального интереса во время интегрированного преподавания школьных дисциплин и во внеклассной работе со старшеклассниками. Поэтому эта проблема стала актуальной и потребности углубленного изучения.

Отмечено, что отбор свадебного текста из произведений, как украинских, так и зарубежных писателей, оказывает положительное влияние на формирование у молодежи межкультурной компетенции и расширяет знания об особенностях бытования свадебных обрядов и юбилеев в разных уголках мира.

Сделан вывод о необходимости подать студентам-будущим филологам систематизированное и доходчивое изложение фольклорного свадебного материала, привлечь их к творческому поиску путей совершенствования изучения свадебных обрядов на уроке украинской и зарубежной литературы, факультативных занятиях, во внеклассной работе со школьниками.

Ключевые слова: межкультурная компетенция, междисциплинарность, свадебные традиции, диалог культур, литература, внеклассная работа.

Skyba O. Wedding Traditions and Rituals in the Context of Comparative Study of Ukrainian and Foreign Literature in Modern School

The possibility of using the wedding folklore and accompanying ceremonies in optional classes and in extracurricular work with children of school age is due to the specifics of the content and forms of works of verbal creativity of the Ukrainian people. The wedding as a holistic folk drama consists of a series of ritual acts, roundabouts, dances, games, and the like. It is accompanied by songs and poetry and other folk genres.

Working out works of Ukrainian and foreign writers with the description of wedding traditions or rituals will help to support spiritual ethnoculture, family values, better simulate the conduct of a family holiday, enrich the variability of ways to learn the art of the word, direct those present to intellectual and emotional enrichment.

The article is devoted to the definition of the educational-educational potential of wedding folklore in the process of teaching the school disciplines «Foreign Literature» and «Ukrainian Literature». The conditions under which Ukrainian wedding folk texts contribute to the in-depth study of the works of the artists of the word, folk traditions is singled out. The focus is on the study of wedding folklore in extracurricular work with schoolchildren.

It was emphasized that the cooperation of a teacher-philologist with a teacher of history and other employees of secondary schools allows the use of wedding folklore in the sphere of preservation of Ukrainian culture and art, presentation of national interest in the integrated teaching of school subjects and in extracurricular work with senior pupils. Therefore, this problem has become actuality and needs of in-depth study.

It is emphasized that the selection of the wedding text from works of both Ukrainian and foreign writers has a positive influence on the formation of intercultural competence in youth and extends knowledge about the peculiarities of the existence of wedding ceremonies and anniversaries in different parts of the world. The conclusion is made on the need to submit to the students-future philologists a systematic and meaningful presentation of folklore wedding material, to involve them in creative search for ways to improve the study of wedding ceremonies in the lesson of Ukrainian and foreign literature, optional classes, and extra-curricular work with schoolchildren. The features of comparative study of wedding traditions and ceremonies at the lessons of Ukrainian and foreign literature are revealed.

Prospects for further study of the problem are outlined.

Key words: intercultural competence, interdisciplinarity, wedding traditions, dialogue of cultures, lesson of literature, extra-curricular work.

Стаття надійшла до редакції 05.04.2019 р.

Прийнято до друку 26.04.2019 р.

Рецензент – д.п.н., проф. Нікітіна А. В.